

Forum Historia

2

19. Toivon ja epätoivon Palestiina

Tietoisku: Palestiinan konflikti askel askeleelta

Arabeja ja juutalaisia

- Alueella on asunut vuosisatoja niin arabeja kuin juutalaisiakin.
- 1800-luvulla voimistui sionismi, eli aate, jonka mukaan juutalaisilla olisi oltava oma kansallisvaltio. ☐ Juutalaisia alkoi muuttaa Palestiinan alueelle.
- Palestiinan alue kuului ottomaanien (Turkin) valtakuntaan aina I maailmansotaan asti.
- Balfourin julistus 1917: Iso-Britannian ristiriitainen lupaus juutalaisten omasta valtiosta Palestiinassa.
- I maailmansodan jälkeen alueesta tuli Iso-Britannian mandaattialue.

Israelin valtion synty

- Vuonna 1947 alueet YK:n valvontaan.
- YK päätti alueen jakamisesta kahtia juutalaisten ja arabien valtioon.
  - Maassa asui tuolloin 1,3 miljoonaa arabia ja 650 000 juutalaista-
- Juutalaiset perustivat kuitenkin omavaltaisesti 1948 itsenäisen Israelin.
  - Ympäröivät arabimaat protestoivat ja julistivat sodan, jonka hävisivät.
  - Sodan seurauksena Israel sai paljon laajemman maa-alueen kuin oli suunniteltu.

Palestiinan pakolaisongelma

- Perustamissodan seurauksena alueelle syntyi pysyvä pakolaisongelma, kun 700 000 palestiinalaista pakeni kodeistaan.
- Israelia ympäröiviin arabimaihin syntyi suuria pakolaisleirejä, jotka ovat olleet hedelmällistä maaperää terrorismin synnylle.
- Palestiinalaisten vapautusjärjestö PLO perustettiin 1964.

Palestiina ja kylmä sota

- USA ja NL tunnustivat Israelin valtion.
- Israelin ja arabimaiden suhteista tuli selkeästi osa suurvaltapolitiikkaa.
- USA liittolaisineen tuki Israelia, kun taas NL oli arabimaiden puolella

Konfliktien ja sotien vuosikymmenet

- Kuuden päivän sota 1967
  - Israel laajentaa alueitaan, miehitti Gazan ja Länsirannan.
  - Israel alkaa perustaa juutalaissiirtokuntia miehitetuille palestiinalaisalueille.
- Jom Kippur -sota 1973
  - öljy maailmanpoliittisena painostuskeinona
- Palestiinalaisten intifadat eli kansannousut (1987 ja 2000)
- Gazan sodat 2008 ja 2014
- Israel sotiin myös Libanonissa (1982 ja 2006)
  - vihollisuudet Hizbollahin kanssa
- Hamasin yllätyshyökkäys Gazasta Israelin alueelle syksyllä 2023. Iskussa kuoli yli 1400 ihmistä. Israel aloitti kostoiskut Gazaan. Niissä kuoli kevääseen 2024 mennessä yli 30 000 ihmistä.

Palestiinalaisten keskinäiset erimielisyydet

- Palestiinalaisilla myös keskinäisiä yhteenottoja esim. kesällä 2007:
  - Gazassa valtaa pitää **Hamas**, jota Israel ja monet länsivallat pitävät terroristijärjestönä.
  - Länsirannalla valtaa pitää puolestaan **Fatah**, palestiinalaisten rauhanomainen poliittinen puolue.
- Hamas ja Fatah lähentyivät alkuvuodesta 2014 ja sopivat Palestiinan yhteishallinnosta.

Rauhanpyrkimyksiä

- Camp Davidin rauhansopimus 1979
- Oslon rauhanprosessin (1993) ansiosta Israel ja Palestiina tunnustivat toisensa ja sopivat palestiinalaisalueiden itsehallinnosta.
  - Jasser Arafat itsehallinnon johtajaksi.
  - Monta asiaa jäi kuitenkin sopimatta, mikä turhautti palestiinalaisia ja levottomuudet jatkuivat (uusi intifada 2000).